

Anarkisten

Abonnement mottas paa postkontorer
i in- og utlan. I Kr.a: Vibes g. 8, 4. et.
og Fredensborgv. 11, 6. etg. værelse 3.

Redaktør: KRISTOFER HANSTEEN, Vibes gate 8, 4. etg.

Torsdag 1. september.

„Anarkisten“ har nu, for at kunne bestaa, maattet anskaffe sei skrift selv. At skaffe penge til dette og faa det inrettet, tok tid, derfor er dette nummer saa meget forsinket. Nu er alt dette i orden, saa at „Anarkisten“ herefter kan utkomme regelmæssig.

Bismarck er død.

Bismarck var i en menneskealder den tyske stats ledende aan og bestemmende vilje. Ingen i dette aarhundrede har i den grad som han hævdet statsideen og søkt at jøre en virkelighet paa grunnlag av denne falske forestilling. Han ville lave noget i Tyskland, som han kalte den tyske statsenhet. For at opnaa dette søkte han paaskud til strid med Frankrig, og ved rænker og bedrag fik han dette til at erklære Tyskland krig. Da Frankrig var overvunnet, foreslo han i Paris for de tyske fyrster, at Tyskland skulle være „en riks-enhet“. Fyrsterne vedtok det, og Bismarck forkynte for alle mennesker i Tyskland, at de dannet et stats-samfun. For at dette orgyderi skulle bli uimotsakt og for at faa befolkningen til at foreta noget i overensstemmelse med denne falskhet, anvente nu Bismarck vol og politik. Han forfulgte alle „statsfarlie“ personer paa det grusomste. Agitation for at faa denne tingenes tilstan, som Bismarck hadde faat opprettet, væk, blev straffet med fængsel, ofte i mange aar. Han søkte støtte i bourgeoisiets statsbegreper. Den internationale arbeiderbevegelse blev kvalt med vol og makt i Tyskland som i andre lanne og dens foreninger forbut. Karl Marx hadde i aarene før den tid præket om sin fremtidsstat, der skulle overta produktionen, om lovlidhet og om valgmanøvrer. En del av Internationales medlemmer var paavirket derivav, og da Bismarcks unnertrykkelse av al annen arbeiderbevegelse kom, gik arbeiderbevegelseas strøm in i de av ham opsatte riksdagsvalg-gammer. Da dette var kommet i go gjænge, forhød Bismarck ossaa den socialdemokratiske vælgeragitation; og dette mottok den nu i lovlidhet opøvete tyske arbeiderbevegelse med lydiht; kun Most boiet sei ikke og maatte derfor snart se at unkomme til Amerika. Efter dette har den tyske arbeiderbevegelse agi-

teret for den navnlose tomhet, der efter Bismarcks fal atter fik lov til at anta navnet det tyske socialdemokrati. Bismarck hadde naaet, vad han ville; der var allerede før hans død ikke mere liv i den officielle tyske arbeidervægelse, en der nu er i ham selv.

Den man, der drev den heftiste revolutionære agitation i Tyskland i Bismarcks tid, var August Reinsdorf. Han erklærte hele den tyske riksenhet for intet at være. Han blev stærkt forfulgt. Han var i fængsel, og efter dette maatte han vanke om fra sted til sted baade i Tyskland og i andre lanne. Han led nød; overalt var politiet efter ham, naar han drev agitation; han blev utvist av byerne og av de forskjellige „enkelt-stater i den tyske riksstat“. Tilslut unfanget han en attentatsplan mot Bismarck og hans „herre“ Wilhelm; men da han selv blev syk ved den leilighet, som han hadde tankt at benytte (avsløringen av et seiersmonument ved Rhinen), maatte han overlata planen til 2 andre. Attentatsplanen, at sprengte det keiserlie tog i luften, mislykkedes, da lunten var blit vaat av duggen, og ingen viste, at der hadde været noen saadan. Først adskillie aar efter skrot en av dem, der hadde været med i forsøket paa at realisere Reinsdorfs plan, da han var ful, av vad han hadde hat fore, uten dog at nævne Reinsdorfs navn. En go tid efter blev Reinsdorf atter fanget, og man satte ham da unner krigsforhør angaaene den mislykkete attentatsplan, som man nu viste om. Reinsdorf, der da hadde faat tæring paa grunn av alle sine lidelser, erklærte, at han hadde unfanget planen, men hadde maattet overlata til andre at realisere den, da han var syk. Saa grusomme var den tyske statsillusions vogtertigere, at de domte Reinsdorf og de to andre til døden for en attentatsplan, som for mange aar siden ikkn var blit realiseret.

Reinsdorf gik paa skafottet med en munter strofe av en sang paa læben. Strofen lyder omtrent saa: „Gut, skal du do? Hele dit liv blir ikke langt!“

Ingen i dette aarhundrede har j den grad været en byrde for alle de andre mennesker i det lan, vor han bodde, som Bismarck. Den Bismarckske militarsime har bret sei over hele verden, derfor blev

han til ulykke for alle mennesker. Bismarck var symbolet paa illusionerne blant befolkningen i Tyskland, og han laa likesaa tungt over denne befolkning som dens egen overtro. De, der ikke hadde illusionerne, blev forfulgte som kjøttere.

Bismarck uttalte paa sine gamle dage, at han ikke hadde været lykkelig, sjønt han hadde opnaaet det, som han ansaa for goder j livet, og det er den overtroiskes kjennemerke.

Fagforeninger og socialdemokrati.

I disse Dage har den forlorne socialdemokratiske presse paa en iøinefaldende Maade markeret sin Stilling som „Arbeider-Organ“; den har vist rent politisk Flag, vist, at den underordnede alt under sin partipolitik, og derved er den nu sunket ned mellem alle de politiske Avisubetydeligheder. Lad den hyppe sine politiske Kartotter i Fred; den selvbevidste Arbeider, der er klart-seende nok til at forstaa, hvad han har at takke „Politikken“ for, er iallefald færdig med den.

Først var der Redaktionsskiftet, der satte „Spidsernes“ Sind i Bevægelse, og den Forhandling denne Affære affødte inden den lille „repræsentative“ Klik, var noksaa karakteristisk. Man talte høit og længe om Unionsforhold, om den politiske Stilling til Militærbevilgninger, om Diplomatkneb og Advokatkeb, og man talte saa ivrigt og længe, at man ganske glemte — Arbeiderne. Og hvorfor — saadan mellem venner skulde man ikke for en Gangs Skyld være ærlige og skille sig av med den tunge Ligvogn, man slæbte omkring med og vise, at de socialdemokratiske Problemer, Staten som Generalnævner for alle menneskers tanker, Handlinger økonomiske og intellektuelle Liv gjennom det „repræsentative System“, satte alle andre Spøragsmaal i Skygge. Saa blev der da valgt en Redaktion, der sikker forstaa Oresproget: „Hensigten helliger Midlet“, og som til alle Tider vil forstaa at optræde som „Parti-Organ“.

Man ser det allerede. Nærværende Artikels Forfatter var endnu for et Par Dage siden dum nok til at tro, at der var en Gnist af ægte upolitisk Følelse i Bladets Arbeidervenlighed. Jeg indleverede derfor

Menneskeheden er gaaet et lille stykke vei siden hinehundredtider, da mennesket forfærdigede simple flintredskaber, levede af jagtens slumpetræf og ikke efterlod børnene anden arn end et ly under klipperne og nogle tarvelige stenredskaber — og saa naturen, den umaadelige, ufattelige og skrækkelige natur, som de maatte kæmpe med for at op- holde deres usle liv. —

I denne mæisommelige tidsalder, som har varet tusinder af aar, har menneskeslægten dog ophobet en uhyre skat. Den har ryddet jordbunden, udtørret sumpene, nedhugget skovene, anlagt veie, bygget opfundet, iagttaget og tænkt, skabt sammensat værktøi, fravristet naturen dens hemmeligheder, tæmmet dampen saa fuldstændig, at det civiliserede menneskes barn fra fødselen af forefinder til sin tjeneste hele den umaadelige kapital, som er ophobet af de foregaaende slægter. Og denne kapital sætter han nu istand til, alene ved sit og ved andres arbejde at vinde rigdomme, som overgaaer orientens drømme i „Tusind og en nat“.

Jordbunden er for endel ryddet, færdig at modtage forstandig pløining og udvalgt sædekorn og til at smykke sig med rige avlinger — mere end nok til at tilfredsstille alle menneskehedens behov. Dyrkningsmidlerne er bekendte.

Paa de amerikanske præriers jomfruelige jordbund frembringer 100 mennesker ved hjælp af kraftige maskiner paa nogle maaneder det fornødne korn til livsophold for 10,000 personer i et helt aar. Der, hvor man vil drive avlingen op i det dobbelte, tredobbelte, hundreddobbelte, goder (skal være: gør) man madjord, giver hver plante den pleie, som passer for den, og høster uhyre avlinger. Og medens jægeren forud maatte underlægge sig mange mil for at finde næring til sin familie, faar den civiliserede mand med langt mindre møie og sikrere alt, hvad og han behøver til livsophold for sig sine, til at vokse paa en tusindedel (skal være $\frac{1}{10000}$ af dette fladerum).

I bogen kommer der nu følgende stykke, som uden videre springes over i „Social-Demokraten“s artikel, uvisst af hvilken grund:

Klimaet er ikke længer nogen hindring. Mangler der sol, erstatter man den ved hurtig varme, og man ogsaa skal bruge lys for at fremskynde væksten. Med glastag og varme vandledninger avler man paa et givet fladerum ti gange saa meget som før.

Saa tager artikkelen fat igjen og citerer ordret resten af det første afsnit af „Vore rigdomme“:

Paa industriens omraade er de opnaaede vidundere endnu mere slaaende. Med de moderne maskiner, disse intelligente væsener — frugten af 3—4 slægtled af for det meste ukjendte opfindere —, fabrikkerer 100 mennesker paa 2 aar klæder for 10,000 mennesker. I de vel indrettede kulgruber fremdrager 100 mennesker hvert aar kul nok til varme for 10,000 familier under et strengt klima.

Og uagtet kun et lille mindretal saavel i industrien som i jordbruget og hele vor samfundsorganisation, nyder godt af vore forfædres arbejde, er det ikke desto mindre sikkert nok, at menneskeheden allerede nu skulde kunne skaffe sig en tilværelse i rigdom og luksus alene med de tjenere af jern og staal, de nu har.

Ja vist er vi rige, langt rigere end vi ved af. Rige nok ved det, vi allerede har; endnu rigere ved det vi kan frembringe med det nuværende værktøi. Uendelig meget rigere ved det, vi kan udvinde af vor jordbund, vore fabrikker, vor videnskab og tekniske kundskab, dersom de blev anvendte til at skaffe alle velvære.

Nu springes der pludselig i „Social-Dem.“s artikel over til Elisée Reclus' fortale, af hvilken det plukker stykker ud hist og her. Der begyndes s. 12 lin. 4: „I vor (skal være en) tidsalder, hvor alle ædle og tapre mænd og kvinder søger at gjøre deres ideal af samfundsretfærdighed til levende virkelighed, indskrænker vor ærgjerrighed sig ikke til at erobre det tørre brød, selv med smør og ost paa. Man maa ogsaa erobre alt det, som er nødvendigt og nyttigt til livets bekvemmelighed. Vi maa kun sikre alle den fulde tilfredsstillelse af fornødenheder og nydelse. Saa længe vi ikke har gjort denne første erobring, saalænge der er fattige iblandt os.“ er det en bitter spot at give navnet „samfund“ til denne samling af mennesker, som hadet og træder hinanden ud ligesom vilde dyr paa kamppladsen.

Nu springes der over paa s. 13 linie 18: „Spasmagere tale om „aarhundredets ende“ for at latterliggjøre den elegante rigdoms laster og udskeielser; men der handles her om noget ganske andet end „aarhundredets ende“; vi kommer til enden af en tidsalder, et hovedafsnit af historien. Det er den gamle civilisation, hel og holden, vi ser gaa til grunde. Den stærkeres ret og øvrighedens vilkaarlighed, den strenge jødiske overlevering og den grusomme romerret skræmmer os ikke længere. Vi bekjender en ny tro, og saasnat denne tro, som paa samme tid er viden, er blevet alle deres eiendom, som søger sandheden, skal den virkelig gjøres, ti den første historiske lov er den, at samfundet omdannes sig efter sit ideal. Hvorledes skulde forsvare af den forældede tingenes orden kunne holde den oppe? De tror ikke længere; uden fører og uden fane kjemper de i blinde. Mod reformatorerne har de love og rifler, politi og kanoner, men alt dette kan ikke veie op mod en tanke, og hele det gamle styre med sin vilkaarlighed og undertrykkelse er bestemt til snart at forsvinde i sagnhistorien.

Den forestaaende revolution, hvor indgribene den den kan blive i menneskehedens udvikling, vil viselig ikke skille sig fra tidligere revolutioner ved at gøre et pludseligt spring. Naturen gjør intet spring.

Men man kan sige, at gennem tusind begivenheder, tusind dybtgaaende ændringer er det socialistiske (i Kraptkins bog staar anarkistiske) samfund allerede for længe siden i fuld vækst. Det viser sig overalt, hvor den fri tanke løser sig fra dogmets bogstav, overalt, hvor forskeraanden ikke længer vedkjender sig de gamle formler, hvor den menneskelige vilje aabenbarer sig i fri handling, overalt, hvor ærlige mennesker, som reiser mod al tvandstugt, frivillig forener sig om at oplyse hinanden og om at gjenvinde sin andel i livet.

Her stanses der nu midt i en sætning s. 14 midt paa siden I bogen staar der: „... og den fulde tilfredsstillelse af sine fornødenheder, uden nogen overherre o. s. v.

Nu springes der atter over til s. 16, lin. 14:

Materielle væsener, som vi er, har vi vistnok den svaghed at tænke paa maden, ti vi har ofte manglet den, og millioner af vore brødre (i bogen staar: russiske brødre, zarenens undersaatte og andre millioner foruden dem, der mangler o. s. v.) mangler i dette øieblik. Men foruden brodet, velværet og alle de fællesrigdomme, som vort jordbrug kan skaffe os, ser vi langt borte en ny verden opstaa for vore øine...“ Her springes følgende sætning over: „... hvor vi kan elske hinanden i fuldt maal og tilfredsstille den ædle lidenskab for idealet, som de æteriske elskere af det skønne, der med foragt ser ned paa det materielle liv siger at være deres sjæls uudslukkelige hunger og tørst...“ og saa aftrykkes atter en sætning: „Naar der hverken er rig eller fattig længere, naar den sultne ikke længere ser paa den mætte med misundeligt øie, kan det naturlige ven-skab gjenfodes blandt menneskene.“

I stedet for de næste 3 linier, som staar i bogen:

„og fællesansvarets religion, som nu er udslettet, skal indtage pladsen istedetfor denne svævende religion, der maler flygtige billeder paa himmelens skyer — har de uden videre indset noget selvlavet, som uden tvivl passede dem bedre, det andet vilde vel komme i strid med et av bladets programpunkter: „religionen er en privatsag“. — Der staar nemlig: „og vi befries for disse elendige pengesorher, som forgifter vor tilværelse:

De næste 4 linier har de atter sprunget over og aftrykt følgende: s. 16 lin. 2: „Da kan enhver frit gaa sin egen vei. Arbeidsmanden skal gjøre det arbejde, som behager ham; forskeren skal studere uden bahtanke; kunstneren skal ikke længere vanære sit skjønhedsideal for brodets skyld, og som venner skal vi herefter i enighed virkeliggjøre de store ting, digterne har anet.“

Det sidste danner de slutningen paa denne mærkelige omarbejdede og „forbedrede“ artikel. At der endnu af Reclus' fortale rester ca. 12 linier, tilføies kun for fuldstændighedens skyld.

Vera.

Authen & Petlitz bogtrykkeri.